

AVGÅNGSBETYG

från folkskolan vid Gredelby i Ärövsta
skoldistrikt av Hockholms län.

Hugo Valdemar Flodin,
född den 18 april 1908, har vid avgångsexamen denna dag erhållit följande vitsord:

Kristendoms-kunskap	Med nöje godkänd
Modersmålet: a) Läsning och muntlig framställning	Med nöje godkänd
b) Skrivning och språklära	Med nöje godkänd
Räkning	Med nöje godkänd
Geometri	Med nöje godkänd
Naturkunnighet	Med nöje godkänd
Geografi	Med nöje godkänd
Historia	Med nöje godkänd
Teckning	Med nöje godkänd
Välskrivning	Godkänd
Sång	Med beröm godkänd

Ett förminskat och avkortat prov av den stora betygsblanketten.
Handlingen är undertecknad: Å skolrådets vägnar: C.F. Andersson,
ordf. Helmi Lindskog, lärarinna.

Skolminnen

I mina gömmor har jag ett skolkort och ett skolbetyg som jag någon gång tar fram att beskåda tillsammans med mina barnbarn.

När jag fick kännedom om att Magazinet för 1977 skulle knyta an till ämnet skolan, frammanar det några minnen att skriva ner. Jag vill i alla fall göra ett försök.

Det har blåst många vindar sedan 1915, det år då det var dags att tänka på inskrivning i första klassen i Gredelby skola.

Min första lärarinna hette Forslund (hennes förnamn har fallit ur minnet). Av henne fick vi våra första grundläggande lärdomar i ABC. Skolhuset var i högsta grad omodernt. Det eldades i stora järnkaminer av oss skolbarn under skoltid. På morgonen tändes de av vaktmästaren Öberg. Öberg var en gammal man som var allt annat än barnkär.

Fröken Forslund hade de två första klasserna under sitt beskydd. Några detaljerade minnen från min första skoltid har jag inte, men fröken Forslund var mycket

musikalisk och duktig på piano och sång. Det jag minns bäst är den myckenhet av sång vi hade. Sången var ett stort ämne genom hela min skoltid. Fröken Forslund var snäll mot oss barn och därför älskad. Att lära sig läsa och placera bokstäver på rätt ställe var ett nöje vi inte ville gå miste om. Vi hade många lekar i de lägre klasserna, det var uppskattade stunder.

Från klasserna tre och fyra däremot är minnesbilden klarare. Vår lärarinna där hette Lydia Skoog. Det fanns tre systrar Skoog och alla hade samma yrke. De var döttrar till dåvarande postmästaren i Knivsta. Lydia Skoog var kanske lite kärv till sitt sätt, men en utmärkt pedagog. Det var inte lönt att försöka slarva sig fram under lektionerna, hon såg till att vi fick den lärdom vi skulle ha. Räkning och skrivning var de stora ämnena vi fick brottas med. Högläsning kom senare in i lektionerna och var föga populärt. Jag minns hur hemskt det var att stava sig igenom längre meningar. Med otrolig energi och glädje gick fröken Skoog in för att lära oss så mycket som möjligt.

Kristendomsundervisning blev senare ett stort ämne, rätt förmedlad blir den mycket intressant för ett barn. Jag minns att det blev som en lång resa när lärarinnan berättade om det heliga landet och dess många platser. Ännu ett nytt ämne fick vi stifta bekantskap med: naturlära. Det är märkligt så mycket som fastnar i minnet om det lärs ut levande. Jag minns än i dag hur Lydia Skoog redogjorde för hur en blomma är uppbyggd. Hon klargjorde även för oss varför ett rovdjur måste fånga och äta andra djur och insekter för att överleva och föra släktet vidare.

Det hände ibland att höken tog en höna ur vår hönsflock och nu visste man anledningen - men varför ta just av våra höns när det fanns andra.

Vår första skolresa blev inte lång. En syster till Lydia Skoog undervisade i Danmarks kyrkskola. Vi skulle få en studiedag och göra ett besök där för att se hur en annan skola arbetade. Vi reste med tåget till Bergsbrunna och därifrån fick vi gå den långa vägen till Danmarks by. Vi hade matsäck med oss som förtärdes på en av rasterna. Men vi tyckte allmänt att vår skola var bättre och mysigare. Efter Lydia Skoog fick vi i klasserna fem och

sex allas vår älskling Helmi Lindskog (senare gift Nylander).

Helmi var min absolut första förälskelse och den satt i hjärtat under hela resten av den tid då vi "lärde för livet".

Helmi Lindskog hade allt en lärare skulle äga för att lära ut. Bland annat var hon mycket skicklig att teckna. Det var efterlängttade stunder då vi fick ta fram våra ritblock.

I de sista klasserna var geografi, historia, modersmålet samt räkning de mest intressanta ämnena. Än i dag tänker jag med beundran på hur hon kunde hinna med allt. Men ordningen i klassen var perfekt, vilket naturligtvis underlättade.

Även de två sista åren var sång ett stort ämne. Tänk hur vi övade att sjunga i stämmor. Vi gjorde en skolresa till Älvkarleby i sista klassen. Hur väl minns jag inte, när vi under uppehållet på Uppsala central sjöng "Kung Karl den unge hjälte, han stod i rök och damm". Vi tyckte det lät så vackert.

Musikundervisning i skolan förekom inte på min tid, men det ordnades i alla fall så att jag skulle få lära mig spela klarinett. Min läromästare var en gammal man boende i Vrå, han hette Klasén. Jag fick spela på hans instrument, men bara i hans bostad, vilket gjorde att några snabba framsteg blev det inte - däremot många falska toner som återkom alltför ofta. Klasén slet bokstavligen sitt hår i förtvivlan och slutligen vågade jag inte gå dit mer. Det var synd - jag kunde ha blivit en Benny Goodman i svensk version.

Skolhumor förekom naturligtvis även på den tiden. Under en kristendomslektion förklarade Helmi L. att vi skulle helga sabaten. Hon ville att någon skulle ge ett exempel på hur man kunde undvika göromål en sådan dag. En grabb med glimten i ögat var Evert Karlsson i Brännkärr. Han räckte upp handen. "Nå, Evert?" - "Jo, fröken, kan man inte tänka sig att ömsa skjorta redan på lördag?" Stor munterhet följde!

Många gånger har jag tänkt på de barn som hade långa vägar till skolan. De kom från Alsike, Brännkärr, Myrtorp, Framnäs, Trunsta - platser långt från skolan. De fick gå i alla väder, regn, blåst, snöslask och

Nyinköpta skolmössor med blanka skärmar. Lärarinnan Lydia Skoog.

kyla och detta före gummistövlarnas tid. De blev inte sämre medborgare i samhället fastän de fick äta sina smörgåsar torra, många gånger utan pålägg. Vi åt i skolkorridoren. Längst bort stod en tunna med vatten, som fylldes på efterhand. Det vattnet dracks till vår torftiga måltid. Alla drack ur samma skopa när törsten satte åt. På den tiden talades aldrig om smittorisk, men tydligen överlevde vi alla ändå. Var jul fick de fattigaste barnen nya skor av fattigvården. Jag vet att många barn kände sig kränkta av det sätt på vilket utdelningen skedde.

Mobbning förekom knappast alls. De rättsbegrepp vi fått hemifrån gjorde, att man kände sig tarvlig om man utövade övergrepp mot en som var svagare.

Under mitt sista skolar fick jag konfirmerationsundervisning av prosten C.F. Andersson. Vi läste på onsdagar efter skoltid. Prosten var en gammal man som bodde

i Alsike prästgård. Han anlände med häst och vagn. Han talade stelt och tråkigt, därför kände man ingen entusiasm för den formen av undervisning.

Men visst gick vi i söndagsskolan. Varje söndag mellan klockan nio och tio var vi där. Många av oss fick släpa på sina småsyskon, vilket inte var så roligt alla gånger. Söndagsskolan var förlagd till Betel där Maja Felldin hade oss under sitt beskydd. Mycket av vår barndoms kristendom lärde vi oss där. Vi tyckte mycket om Maja som var snäll mot oss små.

Men det minne av söndagsskolan som sitter djupast, var den sociala rangordning som fanns där. Vi arbetarbarn fick inte säga "du" till vissa andra barn, vilket smärtar mig än i dag efter så många år.

Om någon känner igen sig från skolkortet: Hör av Dig!

Hugo Flodin